

подељена између бројних националних, регионалних и међународних институција.

4. ТЕОРИЈА О СУВЕРЕНОСТИ

Као што нема сагласности о појму и елементима суверености, тако историјски гледано постоје и контроверзе и неслагања око порекла и носилаца суверености. Сувереност државе и њене власти се помиње тек од XVI века заслугом Бодена као утемељивача државне (монархистичке) суверености, што значи да је до тада уместо државе неко други био суверен. Тако се као најстарија појавила прво теократска теорија о носиоцу суверености која се дуго одржала и то све до буржоаских револуција и модерне (грађанске) државе и доктрине која је прогласила да је сувереност битно обележје државне власти. По овом теократском учењу, суверен је Бог и сва власт долази од њега. То учење најбоље илуструју речи светог Павла „да нема власти да није од Бога, а власти што постоје од Бога су установљене“. Бог је извор живота, оличење лепоте и добра и творац света из „ничега“. Постоје разне варијанте теократског учења од којих се пре свега издвајају: она о божанском натприродном праву по којој Бог непосредно одређује владара као носиоца суверености на земљи и она друга, умеренија, по којој власт долази од Бога али не и њени извршиоци. То је савременија и ублажена варијанта средњовековне (Аугустинове) схоластике по којој су држава (и право) и њена власт дело људи – пре свега монарха као творца државе. То је становиште Томе Аквинског који је заступао савременије теолошко учење с тим да је монархистичку државу и монархову власт (у духу владајућег хришћанског погледа на свет) изводио из божје воље. Оваква божанска власт која је дата у руке монарха била је основ апсолутистичке монархије у којој је монарх био неодговоран а његова власт неограничена. Тако се дошло и до следеће легитимистичке теорије о суверености по којој се власт (сувереност) усредсређује у монарху и ту се управо ради о апсолутистичкој монархији у којој је монархова власт јединствена, стална, неодговорна и неотуђива. Ту теорију о монархистичкој суверености је утемељио Боден, као присталица апсолутистичке монархије, а њу је у пракси најбоље илустровала чувена самоуверена фраза Луја XIV: „Држава, то сам ја“. Тако се преко Бога и владара сувереност полако спуштала на земљу и добијала земаљско утемељење и оправдање, а за то су биле заслужне нове друштвене (револуционарне) прилике и нова теоријска схватања. На изласку из средњег века државе се полако ослобађају како зависности од папе, тако и од цара што је имало за последицу да је